

*Patvirtinta įmonės UAB NOSADA
direktoriaus įsakymu Nr 2021/12/15
21-12-15*

2022-01-06 įsakymo Nr.22/07 redakcija)

**KOKYBĖS, APLINKOS APSAUGOS, DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS VADYBOS
PROCEDŪRA**

I. APLINKOS APSAUGOS ASPEKTŲ NUSTATYMAS, VEIKLOS VALDYMAS IR MONITORINGAS

1. Paskirtis

Ši procedūros dalis skirta aplinkos apsaugos aspektams nustatyti, valdyti veiklas susijusias su reikšmingais aplinkos apsaugos aspektais ir vykdyti veiklų monitoringą.

2. Taikymo sritis

Ši procedūros dalis taikoma D, SDV, DV.

3. Sutrumpinimai ir paaiškinimai

D – įmonės direktorius

VAK – vadovybės atstovas kokybei, aplinkos apsaugai, darbuotojų saugai ir sveikatai

SDV – statybos darbų vadovas

DV – darbų vadovas

TP – techninis projektas

LR – Lietuvos Respublika

4. Atsakomybė

Už šios procedūros dalies vykdymą atsakingas VAK.

5. Nuorodos

5.1. LST EN ISO 9001:2008 Kokybės vadybos sistemos. Reikalavimai.

5.2. LST EN ISO 9000:2005 Kokybės vadybos sistemos. Pagrindai ir aiškinamasis žodynas.

5.3. LST EN ISO 14001:2015 Aplinkos vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės.

5.4. LST 1977:2008, BS OHSAS 18001:2007 Darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistemos. Reikalavimai.

6. Aprašymas

Aplinkos apsaugos vadybos sistemos politikos taikymas paremtas modeliu „Planuok - Daryk - Tikrink - Veik“ (PDTV). PDTV modelis sudaro pasikartojantį procesą, kuris naudojamas nuolatiniame gerinimui pasiekti. Jį sudaro atskiri savarankiški žingsniai, kurie gali būti susikirstyti į šiuos etapus:

Planuok: nustatomi aplinkos apsaugos tikslai ir procesai, būtini rezultatams pagal aplinkos apsaugos politiką pasiekti.

Daryk: įgyvendinami suplanuoti procesai.

Tikrink: stebima, matuojami procesai pagal aplinkos apsaugos politiką, jos išipareigojimus, aplinkos apsaugos tikslus bei veikimo kriterijus, ir pranešama apie rezultatus

Veik: imamasi veiksmų sistemai nuolat gerinti.

6.1 Aspektų nustatymas.

Aplinkos apsaugos aspektų nustatymą atlieka SDV, DV prieš pradėdant statyti statinį ar statinyje vykdyti elektros montavimo ar santechnikos darbus, o administracinėse patalpose VAK, vadovaudamiesi priedu Nr. I.7.1. Aplinkos apsaugos aspektai nustatomi, analizuojant darbo vietoje

vykstančius procesus. Nustatytus aspektus SDV, DV o administracinėse patalpose VAK, pažymi priedo Nr. I.7.1. trečiame (3) stulpelyje įrašydamas žodį „yra“, ten kur nėra „–“, o jei nustatomas aspektas kuris nėra įrašytas priede Nr. I.7.1., tai jį SDV, DV ar VAK įrašo ir pažymi kaip aprašyta aukščiau.

Vadovaujantis nustatytais aplinkos apsaugos aspektais, iš jų tarpo SDV, DV ar VAK išskiria reikšmingus ar vidutiniškai reikšmingus aplinkos apsaugos aspektus pagal aplinkos apsaugos aspektų reikšmingumo įvertinimo metodiką pateiktą priede Nr. I.7.2. ir apie tai padaro įrašą priede Nr. I.7.1.

Nustatydami aplinkos apsaugos aspektus SDV, DV, atsižvelgia į gyvavimo ciklo perspektyvą (tam nebūtinai išsamus gyvavimo ciklo vertinimas). Įvertinami gyvavimo ciklo tarpsniai, kuriuos įmonė gali valdyti arba paveikti. Pagrindiniai produkto gyvavimo ciklo tarpsniai apima žaliavų įsigijimą, projektavimą, gamybą, gabenimą ir (arba) pristatymą, naudojimą, apdorojimą pasibaigus ciklui ir galutini pašalinimui. Taikomi gyvavimo ciklo tarpsniai gali skirtis priklausomai nuo veiklos, produkto arba paslaugos.

Nustatant aplinkos apsaugos aspektus konkrečiame objekte SDV, DV turi vadovautis galiojančiais atitinkamą aspektą reguliuojančiais teisės aktais (STR, higienos normomis ir kt.) ir pasitikrinti, ar nustatytos reikšmės nėra žemesnės, nei nurodyta minėtuose aktuose.

Nustatydami aplinkos apsaugos aspektus konkrečiame objekte SDV, DV atsižvelgia į:

- a) teršalų išmetimą į orą;
- b) nuotėkas į vandenį;
- c) teršalų išmetimą į žemę;
- d) žaliavų ir gaminių išteklių panaudojimą;
- e) energijos naudojimą;
- f) skleidžiamą energiją (pvz., šilumą, spinduliuotę vibraciją (triuksmą), šviesą);
- g) atliekų ir (arba) šalutinių produktų gamybą;
- h) erdvės naudojimą.

6.2 Bendrieji įmonės aplinkosaugos politikos nustatomi aplinkosauginiai tikslai ir uždaviniai:

- Susidarančių atliekų kiekio mažinimas, užtikrinamas jų rūšiavimas ir utilizavimas (atliekos išrūšiuojamos, naudojama daugkartinė tara ir pakuotės, optimali pakuočių utilizacija, pasirašomos sutartys su atliekų tvarkymą organizuojančiomis įmonėmis/ atliekų centrais);
- Grunto ir gruntinių vandenų taršos (degalais, tepalais, alyvomis) mažinimas (naudojamos apsaugos priemonės nuo degalų ir tepalų, alyvų išsiliejimo);
- Triukšmo ir vibracijų lygio mažinimas (naudojami žemesnio triukšmo lygio įrankiai);
- Išmetamų emisijų iš transporto priemonių kiekio mažinimas (darbas organizuojamas siekiant efektyviai panaudoti techniką taip mažinant kilometražą);
- Naujausių technologinių sprendimų diegimas (darbo saugos ir efektyvumo didinimas) (išbandomos naujos ekologiškos medžiagos, inovatyvūs įrengimo sprendimai);
- Energijos kaštų mažinimas (efektyvesnių įrankių naudojimas, iškastinio kuro keitimas atsinaujinančiu esant galimybei);
- Mažesnę poveikį aplinkai turinčių produktų asortimento plėtra (gaminiuose naudojamas perdirbtas plastikas, klientams siūlomos ekologiškesnės, alternatyvios jų poreikiams galimybės, turinčios mažesnę poveikį aplinkai bet kuriame produkto gamybos, naudojimo ar utilizavimo etape).

Šiems tikslams pasiekti reikalingos priemonės pasirenkamos ir priderinamos individualiai kiekvienam darbų objektui DV užpildant I.7.3 priedą įvertinus galimybes šias priemones taikyti.

6.3.3. Veiksmų planavimas aplinkos apsaugos tikslams pasiekti.

SDV, DV, VAK planuoja veiksmus, kuriais būtų pasiekti aplinkos apsaugos tikslai kiekviename objekte. Darbų eigoje aplinkos apsaugos tikslai gali būti peržiūrėti.

6.3. Veiklos valdymas.

SDV, DV ar VAK nustatytiems reikšmingiems ar vidutiniškai reikšmingiems aspektams numato valdymo veiksmus laikydamasis teisinių reikalavimų ir juos įrašo priede Nr. I.7.3., pasirašo ir supažindina su veiksmais darbuotojus jiems pasirašant priedą Nr. I.7.3.

Priedų Nr. I.7.1. ir Nr. I.7.3. kopijos pridedamos prie TP. Originalai saugojami VAK. SDV, DV, VAK, darbuotojai vykdydami darbus su reikšmingais aplinkos apsaugos aspektais elgiasi kaip aprašyta I.7.3.

6.4. Aspektų reikšmingumo įvertinimo metodika.

Priedą Nr. I.7.2. ruošia VAK ir teikia tvirtinimui D.

6.5. Ištekliai

VAK turi nustato ir parūpina išteklius, būtinus aplinkos apsaugos vadybos sistemai įgyvendinti, palaikyti ir nuolat gerinti.

6.6. Kompetencija

VAK nustatyto reikalingą kompetenciją asmenims, atliekantiems darbą, kuris valdomas organizacijos ir daro įtaką aplinkos apsaugos vadybos sistemos veiksmingumui ir rezultatyvumui;

7. Monitoringas, matavimas, analizė ir vertinimas

Priede Nr. I.7.1. nustatytų aspektų įgyvendinimui ir kontrolei VAK rengia priedą Nr. I.7.4. Kopijos teikiamos vykdytojams. Vykdytojai atlieka tikrinimą, užpildo priedą Nr. I.7.4. ir jį teikia VAK analizei, rezultatų apibendrinimui bei sprendimų priėmimui. Monitoringo veiksmas vykdomi atliekant vidaus auditus ir teikiant ataskaitas įmonės vadovybei.

7.1. Bendrieji dalykai

Organizacija stebi, matuoja, analizuoja ir vertina savo aplinkos apsaugos sistemos veiksmingumą. Sistemos veiksmingumas peržiūrimas ne rečiau kaip kartą per metus, peržiūrą inicijuoja VAK.

Peržiūra skirta:

- įvertinti atitikimą, kad imtis tinkamų veiksmų;
- palaikyti žinias ir supratimo apie savo atitikimo būklę.

VAK dokumentuoja informaciją, ir saugo ją bei kitus atitikimo vertinimo rezultatui įrodymus.

7.2. Vidaus auditas

VAK turi inicijuoti vidaus auditus planuotais laiko tarpais (visai atvejais ne rečiau kaip kartą per metus), kad pateikti informaciją apie tai, ar aplinkos apsaugos vadybos sistema:

- 1) Atitinka pačios organizacijos nustatytus reikalavimus aplinkos apsaugos vadybos sistemai;
- 2) yra rezultatyviai įgyvendinama ir prižiūrima.

7.3 Vidaus audito programa

VAK atsakingas už vidaus audito programos įgyvendinimą ir priežiūrą, įskaitant dažnumą, metodus, atsakomybes, planavimo reikalavimus ir pranešimus apie vidaus auditus.

Prižiūrėdamas veikiančią vidaus audito programą, VAK turi atsižvelgti į susijusių procesų svarbą aplinkos apsaugai, organizaciją veikiančius pokyčius ir ankstesnių auditų rezultatus.

VAK turi:

- a) apibrezti audito kriterijus ir kiekvieno audito sritį;
- b) parinkti auditorius ir atlikti auditus užtikrinant audito proceso objektyvumą ir nešaliskumą;
- c) užtikrinti, kad apie audito rezultatus būtų pranešama SDV, DV.

VAK turi pateikti dokumentus įmonės vadovui susipažinti ir saugoti dokumentuotą informaciją, kaip audito programos įgyvendinimo ir audito rezultatų įrodymą.

7.4 Vadybos vertinamoji analizė

Įmonės vadovas turi analizuoti įmonės aplinkos apsaugos vadybos sistemą planuotais laikotarpiais atlikdamas vadybos vertinamąją analizę, kad būtų užtikrintas jos nuolatinis tinkamumas, adekvatumas ir rezultatyvumas.

Vykdamas vadybos vertinamąją analizę turi būti atsižvelgiama į:

- a) ankstesnių vadybos vertinamųjų analizių veiksmų būklę;
- b) šiuos pokyčius:
 - 1) aplinkos apsaugos vadybos sistemai svarbių išorės ir vidaus klausimų;
 - 2) suinteresuotų šalių poreikių ir lūkesčių, įskaitant ir atitikties įsipareigojimus;
 - 3) reikšmingų aplinkos apsaugos aspektų;
 - 4) rizikos ir galimybių;
- c) aplinkos apsaugos tikslų pasiekimo mastą;
- d) informaciją apie organizacijos aplinkos apsaugos veiksmingumą, įskaitant šias tendencijas:
 - 1) neatitiktį ir korekcinių veiksmų;
 - 2) monitoringo ir matavimų rezultatų;
 - 3) atitikties įsipareigojimų įvykdymo;
 - 4) audito rezultatų;
- e) išteklių adekvatumą;
- f) svarbią informaciją, gautą iš suinteresuotųjų šalių, įskaitant skundus;
- g) nuolatinio gerinimo galimybes.

Vadybos vertinamosios analizės išvedinius turi sudaryti:

- Išvados apie aplinkos apsaugos vadybos sistemos nuolatinį tinkamumą, adekvatumą ir rezultatyvumą;
- sprendimai, susiję su nuolatinio gerinimo galimybėmis;
- sprendimai, susiję su poreikiu keisti aplinkos apsaugos vadybos sistemą, įskaitant išteklius; veiksmai, jei būtini, kai nebuvo pasiekti aplinkos apsaugos tikslai;
- galimybes gerinti aplinkos apsaugos vadybos sistemos integravimą į kitus verslo procesus, jei būtina, visas pasekmes strateginei organizacijos kryptiai.

VAK turi išsaugoti dokumentuotą informaciją, kaip vadybos vertinamosios analizės rezultatus

8. Neatitiktis ir korekciniai veiksmai

Kai nustatoma neatitiktis, VAK turi:

- a) reaguoti į neatitiktį ir, jei taikoma:
 - 1) imtis veiksmų jai valdyti ir ištaisyti;
 - 2) spręsti pasekmes, įskaitant neigiamo poveikio aplinkai mažinimą;
- b) įvertinti, kokių reikia veiksmų neatitikties priežastims pašalinti, kad neatitiktis nepasikartotų arba neatsitiktų kitur:
 - 1) peržiūrint neatitiktį;
 - 2) nustatant neatitikties priežastį;

- 3) nustatant, ar galėtų atsitikti tokių neatitikčių;
- a) įgyvendinti būtinus veiksmus;
 - b) peržiūrėti visų įgyvendintų korekcinų veiksmų rezultatyvumą;
 - c) jei būtina, atlikti pakeitimus aplinkos apsaugos vadybos sistemoje.

9. Nuolatinis gerinimas

Periodiškai ne rečiau kaip kartą per metus išbandomi suplanuoti atsakomieji veiksmai atliekant imitacinius bandymus/pratybas.

Atsakomieji veiksmai periodiškai peržiūrimi ne rečiau kaip kartą per metus, tačiau visais atvejais ne vėliau kaip per mėnesį nuo ekstremalios situacijos ar imitacinio bandymo/pratybų pabaigos.

Atsakomųjų veiksmų/ bandymų rezultatai pristatomi D.

Priedai

I.7.1. Aplinkos apsaugos aspektai ir jų reikšmingumo įvertinimas

I.7.2. Aplinkos apsaugos aspektų reikšmingumo įvertinimo metodika

I.7.3. Aplinkos apsaugos aspektų valdymo veiksmai

I.7.4. Monitoringo planas

APLINKOS APSAUGOS ASPEKTAI IR JŲ REIKŠMINGUMO ĮVERTINIMAS

Darbo vietovės pavadinimas

Eil. Nr.	Aplinkos apsaugos aspektas	Ar yra vykdomoje veikloje	Dažnis	Teisiniai reikalavimai	Darbuotojų sauga	Grėsmė aplinkai	Visuomenės reakcija	Finansinė įtaka	Reikšmingumas
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Griovimo atliekų susidarymas								
2.	Cheminių medžiagų naudojimas								
3.	Dulkių išsiskyrimas vykdant darbus								
4.	Triukšmas								
5.	Vandens sąnaudos ir jo tarša								
6.	Tarša naftos produktais								
7.	Plastmasės atliekos								
8.	Metalo atliekos								
9.	Kartono atliekos								
10.	Izoliacinių medžiagų atliekos								
11.	Medienos atliekos								
12.	Elektros energijos naudojimas								
13.	Oro tarša								
14.	Acetileno, propano-butano dujų naudojimas								
15.	Vibracijos								
16.	Gaisras								
17.	Sprogimas								
18.	Dirvožemio tarša								
19.	Augalų tarša								
20.	Vandens telkinių tarša								
21.	Popieriaus naudojimas								
22.	Makulatūros susidarymas								
23.	Tonerių naudojimas								
24.	Kompiuteriai ir kiti elektros prieštatai, jų naudojimas								

Eil. Nr.	Aplinkos apsaugos aspektas	Ar yra vykdomoje veikloje	Dažnis	Teisiniai reikalavimai	Darbuotojų sauga	Grėsmė aplinkai	Visuomenės reakcija	Finansinė įtaka	Reikšmingumas
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
25.	Medžių apsauga								
26	Kuro sąnaudos								

APLINKOS APSAUGOS ASPEKTŲ REIKŠMINGUMO ĮVERTINIMO METODIKA

Aplinkos apsaugos aspektų reikšmingumas nustatomas rizikos įvertinimo metodu. Rizika vertinama tam tikrų kriterijų atžvilgiu. Rizikos laipsnis konkretaus kriterijaus atžvilgiu žymimas:

- “-“ (“minusu”);
- “±” (“pliusu-minusu”);
- “+” (“pliusu”).

Kriterijus	Apibūdinimas	Įvertinimas		
		“-“ (“minusas”)	“+/-” (“pliusas-minusas”)	“+” (“pliusas”)
dažnis (įvykio atsitikimo tikimybė)	kuo labiau tikėtina kad įvykis atsitiks, tuo didesnė rizika užteršti aplinką	Aspekto pasireiškimo tikimybė, padalinyje vykdomos veiklos metu, labai maža (tik susiklosčius netikėtoms aplinkybėms)	Aspektas gali pasireikšti periodiškai ir tik vykdant kai kurias padalinio veiklos operacijas	Aspektas pasireiškia nuolat vykdant veiklą padalinyje
teisiniai reikalavimai	rizika, kad įvykiui atsitikus bus pažeisti teisiniai reikalavimai	Aspektui pasireiškus teisiniai reikalavimai nepažeidžiami (vykdomi) (arba tokių reikalavimų nėra)	Aspektui pasireiškus teisiniai reikalavimai dalinai pažeidžiami (tik dalinai vykdomi)	Aspektui pasireiškus pažeidžiami (nevykdomi) teisiniai reikalavimai
grėsmė aplinkai	rizika, kad įvykiui atsitikus nukentės aplinka	Aspekto pasireiškimas susijęs su nepavojingų medžiagų naudojimu arba išsiskyrimu, kurios nepadarys poveikio aplinkai arba tas bus minimalus (nereikės imtis priemonių poveikiui likviduoti)	Aspekto pasireiškimas susijęs su pavojingų (Xn, Xi, F, F+, O)* medžiagų naudojimu arba išsiskyrimu ir reikia imtis papildomų aplinkos apsaugos priemonių	Aspekto pasireiškimas susijęs su labai pavojingų (T+, T, N, E, C)* medžiagų naudojimu arba išsiskyrimu ir reikia imtis papildomų aplinkos apsaugos priemonių
darbuotojų sauga	rizika, kad įvykiui	Aspekto pasireiškimas	Aspektui pasireiškus darbuotojų	Aspektui pasireiškus žmonių sveikatą gali

	atsitikus iškilis grėsmė darbuotojų sveikatai	nesukels pavojaus darbuotojų sveikatai	sveikatą galima apsaugoti tik naudojant spec. priemones	apsaugoti tik spec. tarnybos
visuomenės reakcija	rizika, kad įvykiui atsitikus bus pažeistos visuomenės teisės	Aspekto pasireiškimas nesukels visuomenės ir (ar) kontroliuojančių organizacijų susidomėjimo (reakcijos)	Aspekto pasireiškimas gali sukelti šalia gyvenančių (dirbančių, poilsiaujančių) žmonių susidomėjimą (reakciją) (galimi nusiskundimai iš jų)	Aspekto pasireiškimas gali sukelti šalia gyvenančių (dirbančių, poilsiaujančių) žmonių ir/ar kontroliuojančių organizacijų susidomėjimą (reakciją) (galimi nusiskundimai iš jų)
finansinė įtaka (ištekliai)	rizika, kad įvykiui atsitikus įmonė patirs papildomų nuostolių	Aspekto pasireiškimas nepareikalaus iš įmonės papildomų išteklių (mokymams, spec. priemonėms, nuobaudoms)	Aspekto pasireiškimas iš įmonės pareikalaus papildomų išteklių (iki 1000 Lt/metus) (mokymams, spec. priemonėms, nuobaudoms)	Aspekto pasireiškimas iš įmonės pareikalaus papildomų išteklių (daugiau kaip 1000 Lt/metus) (mokymams, spec. priemonėms, nuobaudoms)

* - medžiagų pavojingumo simbolių reikšmės

Simbolis	Reikšmė	Simbolis	Reikšmė
Pavojingos medžiagos		Labai pavojingos medžiagos	
Xn	kenksmingos medžiagos	T+	labai toksiškos medžiagos
Xi	dirginančios medžiagos	T	toksiškos medžiagos
F	degios	N	pavojingos aplinkai medžiagos
F+	ypač degios	E	sprogstamosios medžiagos
O	oksiduojančios	C	ardančios (ėsdinančios) medžiagos

Pastaba:

Aplinkos apsaugos aspekto rizika kriterijaus atžvilgiu įvertinama remiantis: įmonės veiklos praktika, naudojamų mechanizmų (įrangos) techniniu stoviu, taikomų technologinių procesų pažanga aplinkos apsaugos atžvilgiu, informacija iš panašia veikla užsiimančių įmonių.

Aplinkos apsaugos aspekto reikšmingumo nustatymas

Aspekto reikšmingumas	Aspekto reikšmingumo žymėjimas	Įvertinimas
Reikšmingas	R	- kai atskirų vertinimo kriterijų pliusų (“+”) suma viršija minusų (“-“) sumą
		- kriterijus “Teisiniai reikalavimai” įvertinamas pliusu “+”
Vidutiniškai reikšmingas	VR	- atskirų vertinimo kriterijų pliusų (“+”) suma lygi minusų (“-“) sumai
		- kriterijus “Teisiniai reikalavimai” įvertinamas pliusu-minusu “+/-”
Nereikšmingas	NE	- atskirų vertinimo kriterijų minusų (“-“) suma viršija pliusų (“+“) sumą.

APLINKOS APSAUGOS ASPEKTŲ VALDYMO VEIKSMAI

Darbo vietovės pavadinimas

Reikšmingo aspekto pavadinimas.....

Elgesio su reikšmingu aspektu aprašymas (vadovautis teisiniais reikalavimais ir nurodyti atsakingus už vykdymą).....

Paruošė:.....

(pareigos, v. pavardė, parašas, data)

Susipažinau ir vykdysiu nurodytus veiksmus:

(v. pavardė, parašas, data)

.....
.....
.....
.....

II. DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS PAVOJŲ IDENTIFIKAVIMAS, RIZIKOS ĮVERTINIMAS IR VALDYMAS

1. Paskirtis

Ši procedūros dalis nustato pavojų identifikavimo, rizikos įvertinimo priemonių nustatymo ir operacijų valdymą.

2. Taikymo sritis

Ši procedūros dalis taikoma D, SDV, DV, FD.

3. Sutrumpinimai ir paaiškinimai

D – įmonės direktorius;

VAK – vadovybės atstovas kokybei, aplinkos apsaugai, darbuotojų saugai ir sveikatai;

SDV – statybos darbų vadovas;

DV – darbų vadovas;

FD – finansų direktorė;

TP – technologijos projektas;

SDL – saugos duomenų lapas;

AAP – asmeninės apsaugos priemonės;

AP – apsaugos priemonės;

DSS – darbuotojų sauga ir sveikata;

4. Atsakomybė

Už šios procedūros dalies vykdymą atsakingas VAK.

5. Nuorodos

5.1. LST EN ISO 9001:2008 Kokybės vadybos sistemos. Reikalavimai.

5.2. LST EN ISO 9000:2005 Kokybės vadybos sistemos. Pagrindai ir aiškinamasis žodynas.

5.3. LST EN ISO 14001:2015 Aplinkos vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės.

5.4. LST 1977:2008 BS OHSAS 18001:2007 Darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistemos. Reikalavimai.

5.5. Profesinės rizikos vertinimo nuostatai. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003-10-16 įsakymas Nr. A1-159/V-612.

5.6. „Profesinės rizikos nustatymo kortelė“. Profesinės rizikos vertinimo nuostatų 1 priedas.

5.7. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Įsakymas Nr. 102, 1999-12-22. „Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatai“. (V. Žin., 2000, Nr. 3-88).

5.8. „Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijos“ patvirtintos 2021-10-15 dienos direktoriaus įsakymu Nr. 2021/10/15.

5.9. „Pagrindiniai darbo aplinkos rizikos faktoriai darbo vietose“ patvirtinti 2021-10-14 direktoriaus įsakymu Nr. 2021/10/14.

5.10. Saugos ir sveikatos taisyklės statyboje DT 5-00.

6. Aprašymas

6.1. Pavojų identifikavimo ir rizikos vertinimo tvarka.

Pavojų identifikavimą ir rizikos vertinimą kiekvienai darbo vietai administracinėse patalpose vykdo VAK, o statybvietėse SDV, DV.

Pavojų identifikavimas, rizikos vertinimas ir reikalingų valdymo priemonių nustatymas atliekamas pagal VAK paruoštą p.5.5 nurodytą „Profesinės rizikos vertinimo darbų planą“, kuriame nurodyta veiksmų eiga ir vertinimo kriterijai.

Pavojų identifikavimas, rizikos įvertinimas ir reikalingų valdymo priemonių nustatymas atliekamas, įvertinant:

- kiekvieną darbo vietą;
- įprastinę veiklą, remonto, valymo, pasiruošimo darbui veiksmus, darbo pradžią ir užbaigimą, bei ekstremalias sąlygas;
- kitų darbuotojų ar klientų galimybę patekti į darbo aplinką ir galimų pavojų poveikį jiems.

Pavojų ir rizikos vertinimas atliekamas šiais etapais:

- rizikos vertinimo objekto nustatymas - kaip nustatomi profesinės rizikos šaltiniai vadovaujantis p.5.5
- „Profesinės rizikos vertinimo darbų planas“ - vertinimo eiga bei kenksmingų ir pavojingų veiksnių rūšys, kurių poveikyje galima profesinė rizika;
- atlikus matavimus ir darbo vietos profesinės rizikos vertinimus, užpildoma darbo vietos kortelė kaip nurodyta p.5.6;
- pagal matavimo ir stebėjimo rezultatus, įvertinamas priimtinas ar nepriimtinas rizikos lygis ir valdymo priemonės;
- veikianti rizika ir valdymo priemonės nurodomi „Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijose“ kiekvienai pareigybei patvirtintose p.5.8, D įsakymu.

Identifikuodami pavojus ir vertindami riziką kiekvienoje darbo vietoje atsižvelgiame į šiuos veiksnius:

- operacija, jos pobūdis, faktinis atlikimo laikas;
- operacijų atlikimo seka, jų pobūdis, remonto, valymo, pasiruošimo darbui veiksmai, darbo pradžią ir užbaigimą, bei ekstremalias sąlygas;
- kenksmingų faktorių išsiskyrimas ir galimas poveikis į žmogaus organizmą ar kūno dalis;
- kenksmingo faktoriaus veiksnio trukmė;
- darbo sunkumas, darbo poza, dėmesio koncentracija, įtampa;
- naudojamos medžiagos, jų charakteristikos, naudojimo būdai, galimas medžiagų poveikis žmogui;
- naudojamos asmeninės ir kolektyvinės apsaugos priemonės;
- naudojami prietaisai ir įrengimai;
- darbo technologija ir organizavimas;
- darbo aplinka (kolektyvo tarpusavio santykiai, tarpusavio pagalba ir bendradarbiavimas).

Nustatant pavojus ir vertinant riziką, įvertinami įstatymų, normatyvų, darbo sutarčių su darbuotojais ir bendrovės įsipareigojimų reikalavimai.

6.2. Darbo vietų įvertinimas.

Kiekvienai darbo vietai įvertinama:

- kenksmingi faktoriai ir matavimas darbo vietoje;
- darbo aplinka ir naudojamos medžiagos;
- darbo operacijų trukmė ir pobūdis.

Duomenys apie pavojingas chemines medžiagas, pavojų įvardijimas, pirmos pagalbos priemonės, poveikio kontrolė ir asmeninė apsauga išvardinti SDL. SDL yra saugomi pas SDV ir DV.

Darbo vietos įvertinimas periodiškai atliekamas:

- kiekvienai naujai darbo vietai;
- pasikeitus darbo sąlygoms.

6.3. Rizikos darbo vietoje įvertinimas ir valdymo priemonių nustatymas.

Identifikavus pavojus ir vertinant riziką, nustatoma galimybė sumažinti pavojų, priimamas rizikos lygis ir reikalinga kontrolė bei personalo kvalifikacija. Pagal nustatytas rizikas, nustatomas kontrolės pobūdis ir periodiškumas bei reikalavimai darbuotojų kvalifikacijai.

VAK administracinėse patalpose, o SDV, DV statybvietėje vadovaudamiesi p.5.5 ir p.5.9, identifikuoja reikšmingus profesinius pavojus. Įvertinama, kurių rizikos faktorių poveikis yra pavojingas arba reikšmingas įstatymo požiūriu, todėl turi būti sumažintas arba kontroliuojamas, ir nustatoma priimtina rizika.

Įvertinus rizikas, VAK ir SDV, DV užpildo kiekvienai darbo vietai korteles, pagal p.5.6 reikalavimus. Šias korteles, baigus darbus, SDV, DV perduoda VAK. Kortelės saugomos ir jų rezultatus VAK pateikia D žemiau aprašyta tvarka.

VAK daromi įrašai apie susirgimus darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose, o apie incidentus (buitines traumas) VAK daromi įrašai į priede Nr. II.7.1, gaunant informaciją (žodžiu ir raštu) iš FD, SDV, DV darbuotojų ar medicinos įstaigų ir kartą į ketvirtį pateikiami D įvertinimui.

D, gavęs duomenis apie darbo vietų įvertinimą, susirgimų ir incidentų, monitoringo ir matavimo rezultatus, ieško galimybių sumažinti pavojus.

Jei profesinės rizikos veiksnys viršija normatyvus, ir rizikos laipsnis yra netoleruotinas arba žymus, D įsakymu nurodoma sudaryti „Profesinės rizikos šalinimo ir mažinimo priemonių planą“.

Kenksmingų faktorių poveikis mažinamas, jeigu:

- kenksmingų faktorių darbo vietoje matavimo rezultatai neatitinka įstatymo numatytų normų;
- galima darbo aplinkai pritaikyti kolektyvines saugos priemones arba darbo vietai – asmenines apsaugos priemones;
- galima geriau suprojektuoti darbo vietą, darbo technologiją, panaudoti kitas medžiagas, įrankius ar prietaisus.

Darbo vietų gerinimo ir rizikos mažinimo priemonės pasitarus su darbuotojais įtraukiamos į darbuotojų saugos ir sveikatos planus.

Rizikos sumažinimo būdai:

- kolektyvinės apsaugos priemonės - ventiliacija, darbo vietų aptvėrimai, darbo vietų izoliacija; darbo organizavimo priemonės, modernūs įrengimai ir rankų darbo automatizacija;
- asmeninės apsaugos priemonės - darbo drabužiai ir apsaugos reikmenys;
- personalo kompetencijos didinimas - darbo tvarkos dokumentavimas, darbuotojų mokymas, darbo įgūdžių gerinimas.

Rizikos kontrolė.

Darbo vietoje atliekama kontrolė ir matavimai:

Kontrolės būdai	Dokumentai	Periodiškumas
Darbo vietos įvertinimas	Profesinės rizikos nustatymo kortelės. Paskyros-leidimai, raštiški nurodymai pavojingiems darbams.	Sukūrus naują darbo vietą. Pasikeitus darbo sąlygoms.

	Pareiginės bei darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijos.	
Vidaus auditai	Audito ataskaitos	Pagal grafiką
Darbuotojų sveikatos patikrinimas	“Asmens medicininė knygelė”	Priklausomai nuo darbo vietos

6.4. Operacijų valdymas

Visos atliekamos operacijos yra valdomos, nustatyta žemiau tvarka jų atlikimui:
Asmeninės apsaugos priemonės AAP AAP parenka SDV ir DV pagal AAP parinkimo kortelę.

VAK sudaro „Nemokamai išduodamų darbuotojams asmeninių apsauginių priemonių sąrašą“, kur nurodo konkrečias AAP priemones ir nustatytą jų naudojimo laiką.

Konkrečias AAP parenka SDV ir DV atsižvelgiant į AAP charakteristikas, nurodytas sertifikate ar naudojimo instrukcijoje ir pritaikymą konkrečiam darbuotojui.

AAP išduoda VAK. Išduodant kiekvienam darbuotojui, pildoma „AAP apskaitos kortelė“.

Apsaugos priemonės AP Papildomas AP parenka SDV ir DV, įvertinę tokių priemonių poreikį ir galimybę jas taikyti. Tai nurodyta paskyroje-leidime pagal p.5.10. D, nustato tvarką (įsakymu) AP išdavimui darbuotojams arba padaliniais ir atsakomybę už AP priežiūrą.

Darbuotojų sveikatos patikrinimas VAK sudaro sveikatos tikrinimui darbuotojų sąrašą ir teikia tvirtinimui D.
VAK kiekvieną darbuotoją asmeniškai supažindina su sveikatos tikrinimo periodiškumu.
VAK organizuoja darbuotojų sveikatos patikrinimą.

Darbo organizavimas Padalinio vadovas atsakingas, kad:
darbas būtų organizuotas našiai, sklandžiai, garantuojant tinkamą aprūpinimą medžiagomis ir ištekliais;
darbo vietoje būtų patogiai ir taisyklingai išdėstomos darbui reikalingi mechanizmai, medžiagos, įrankiai;
darbuotojas minimaliai atliktų fizinio darbo, (krovinių kėlimas, pernešimas), monotoniško darbo, jeigu ji galima mechanizuoti, automatizuoti, arba organizuoti kitaip.
Aptverti ir pažymėti įspėjamaisiais ženklais darbo vietą, kad į ją nenumatytai nepatektų pašaliniai asmenys, kiti darbuotojai, nesusiję su veikla;
darbo vietoje būtų tinkamas apšvietimas, oro cirkuliacija;
darbo įrankiai, prietaisai ir darbo vieta būtų pritaikyti konkretaus darbuotojo fizinėms galimybėms ir kvalifikaciniais sugebėjimams
Būtų aprūpinta ir įrengta kolektyvinės saugos priemonės, užtikrintas

jų naudojimas.

Būtų aprūpinta ir nuolat papildoma pirmosios pagalbos vaistinėle

Reikalavimai tiekėjams

Perkant įvairias medžiagas, prekes, įrangą ir darbo bei saugos priemones, pagal galimybes ir poreikį įvertinama, ar pirkinys yra tinkamas saugos ir sveikatos požiūriu.

Pagal poreikį prieš perkant įvertinamos pirkinio savybės, susipažįstama su instrukcijomis ar SDL.

Atsakingas už pirkimus tai derina su D.

Reikalavimai rangos darbų atlikimui

Perduodant darbus rangovui (subrangovui), prieš pasirašant darbų atlikimo sutartį, rangovas įgaliojamas paskirti atsakingą asmenį už darbuotojų saugą ir sveikatą, su kuriuo įmonės atstovas, organizuojantis darbus, aptaria darbų organizavimą ir galimas rizikas.

Abi šalys suderina, kas atsakingas ir kokias valdymo priemones taikyti. Pagal poreikį taikoma - darbuotojų apsauga, laikini ar papildomi darbo vietos aptvėrimai, informaciniai ar įspėjamieji ženklai, avarinio pasirengimo priemonės.

Suderintos atsakomybės ribos įrašomos į rangos (subrangos) sutartį arba atsakomybės ribų nustatymo akte.

Elgimasis su cheminėmis medžiagomis

Cheminės medžiagos naudojamos pagal gamintojo instrukcijas, kurias pateiktos medžiagos etiketėje arba SDL.

Darbuotojų mokymai

Įvadinius DSS instruktavimus praveda darbuotojams D.

Priešgaisrinius mokymus vykdo atsakingas už priešgaisrinę saugą įmonėje.

Instruktavimus darbo vietose praveda SDV.

Specializuotą darbuotojų mokymą vykdo D įsakymu paskirtas atsakingas darbuotojas.

Kitus papildomus mokymus vykdo VAK arba D pagal poreikį ir kaip numatyta įmonės darbuotojų mokymų plane.

Darbai, atliekami pagal leidimus

D tvirtina pavojingų darbų sąrašą.

Paskyrą – leidimą darbų atlikimui D paruošia ir išduoda SDV.

Paskyrą – leidimą ugnies darbams atlikti išduoda klientas, generalinis rangovas arba D.

Darbus pagal leidimus vykdo SDV. SDV supažindina darbuotojus su darbų atlikimo tvarka ir reikalavimais.

Darbo priemonės ir įrankiai

Parenkant darbo priemones ir įrankius, įvertinamos jų techninės ir saugos charakteristikos (triukšmas, vibracija). Jei įmanoma, pasirenkamas saugesnis įrankis.

D atsakingas užtikrinti darbo priemonių ir įrankių priežiūrą ir tinkamą techninį stovį, taip pat kad darbo metu įrankiai būtų naudojami pagal paskirtį ir vadovaujantis p.5.7.

Pasirengimo avarijoms priemonės	Darbo vietose pagal poreikį yra numatomos avarinės priemonės: - Gesintuvai arba kitos gaisro gesinimo priemonės; - sorbentai (smėlis, pjuvenos) išsipylysioms cheminėms medžiagoms surinkti; - vaistinėlės ir kitos pirmosios pagalbos priemonės.
--	--

6.5. Darbuotojų saugos ir sveikatos valdymo priemonių monitoringas.

Darbo procesų ir operacijų atlikimo kontrolė	Atsakingas padalinio vadovas stebi, ar laikomasi nustatytų procedūrų, instrukcijų ar tinkamai organizuojamas darbas, naudojamos kolektyvinės AP (apsaugos priemonės) ir AAP (asmeninės apsaugos priemonės). Įrašai apie tai daromi priede Nr. I.7.4.
Įstatymų atitikimo kontrolė	VAK periodiškai peržiūri, stebi ir atnaušina informaciją apie galiojančius taikomus Darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktus. Atsakingi darbuotojai nuolat stebi, kad vykdoma veikla atitiktų taikomus reikalavimus ir tai pažymi priede Nr. I.7.4.
Veikiančių kenksmingų faktorių darbo vietoje kontrolė	Pagal poreikį arba nustatytą tvarką atliekami kenksmingų faktorių matavimai darbo vietose. Įrašai daromi kaip nurodyta p.5.6.
Darbuotojų sveikatos patikrinimas	Pagal nustatytą tvarką periodiškai organizuojami darbuotojų sveikatos patikrinimai. Apie tai daromi įrašai "Asmens medicininėje knygelėje".
Įrengimų, prietaisų ir įrankių priežiūra	Atsakingi už įrengimų ir įrankių priežiūrą prižiūri jų techninį stovį ir periodiškai tikrina būklę ir tinkamumą naudoti. Įrengimų grupės: - mažosios mechanizacijos priemonės; - mobilios kėlimo priemonės (įranga); - stacionarios kėlimo priemonės; - darbo įrankiai; - specialusis transportas ir kitos transporto priemonės; - prietaisai - kompiuteriai; - kompiuterių programos; - ryšio įranga;
Pasirengimo avarijoms priemonių priežiūra	Atsakingas už priešgaisrinę saugą įmonėje periodiškai tikrina avarinių priemonių būklę ir tinkamumą naudoti ir apie tai daromi įrašai, priedas Nr. I.7.4.
Kolektyvinių AP ir AAP priežiūra	D prižiūri jų techninį stovį, periodiškai tikrina būklę ir tinkamumą naudoti ir apie tai daro įrašus „AAP apskaitos kortelėje“

Tikslų ir programų monitoringas

Vadovybė įvertina, kaip vykdomos DSS programos, ir ar pasiekiami numatyti tikslai ir apie tai daromi įrašai protokole, atliekant vadovybinę analizę.

Vidaus audito metu įvertinama ir daromi įrašai, kaip yra reaguojama į neatitiktis, ar priimami tinkami korekciniai veiksmai ir ar jų rezultatai efektyvūs.

Sveikatos ir saugos monitoringas

Monitoringo metu yra tikrinama:

- ar tinkamai įvertinti pavojai, nustatyta rizika ir atitinkamos valdymo priemonės;
- nustatyta darbo priemonės ir įranga,
- ar darbuotojai laikosi nustatytos darbo tvarkos - instrukcijų, procedūrų ir DSS nustatytų reikalavimų;
- ar esama tvarka užtikrina DSS reikalavimų - politikos įvykdymą ir saugias darbo sąlygas.

7. Priedai**II.7.1. Incidentų žurnalas**

[illegible]

III. PASIKEITIMO INFORMACIJA VALDYMAS

1. Paskirtis

Ši procedūros dalis nustato pasikeitimo informacija tarp įmonės padalinių ir išorės šalių tvarką.

2. Taikymo sritis

Ši procedūros dalis taikoma visiems įmonės padaliniams ir darbuotojams.

3. Sutrumpinimai ir paaiškinimai

D – įmonės direktorius.

VAK – vadovybės atstovas kokybei, aplinkos apsaugai, darbuotojų saugai ir sveikatai.

DS – direktorius statybai.

FD – finansų direktorė.

TLV – tiekimo ir logistikos vadovas.

SDV – statybos darbų vadovas.

DR – darbininkai.

4. Atsakomybė

Už šios procedūros dalies vykdymą atsakingas VAK.

5. Nuorodos

5.1. LST EN ISO 9001:2008 Kokybės vadybos sistemos. Reikalavimai.

5.2. LST EN ISO 9000:2005 Kokybės vadybos sistemos. Pagrindai ir aiškinamasis žodynas.

5.3. LST EN ISO 14001:2015 Aplinkos vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės.

5.4. LST 1977:2008, BS OHSAS 18001:2007 Darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistemos. Reikalavimai.

6. Aprašymas

INFORMACIJOS ŠALTINIAI IR PATEIKIMO TVARKA

Informacijos šaltiniai	Atsakingo už informacijos pateikimą, pareigos	Informaciją tvirtinančio ar leidžiančio ją teikti, pareigos	Informacijos gavėjai
I. VIDINĖS INFORMACIJOS ŠALTINIAI			
1. Bendra informacija apie kokybės, aplinkos apsaugos, darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistemą.	VAK	D	D, DS, VAK, TLV, SDV, FD, DR.
2. Kokybės, aplinkos apsaugos, darbuotojų saugos ir sveikatos politika ir jos atitikimas vykdomai veiklai.	VAK	D	D, DS, VAK, FD, TLV, SDV, DR.
	VAK	D	D, DS, VAK, FD, TLV,

Informacijos šaltiniai	Atsakingo už informacijos pateikimą, pareigos	Informaciją tvirtinančio ar leidžiančio ją teikti, pareigos	Informacijos gavėjai
3. Veiklą aprašančios „Procedūros“ ir jų pakeitimai.			SDV. D, DS, VAK, TLV, SDV.
4. Kokybės, aplinkos apsaugos, darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos „Vadovas“ ir jo pakeitimai.	VAK	D	
5. Kokybės, aplinkos apsaugos, darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistemos tikslų, užduočių ir programų vykdymas.	VAK	D	D, DS, VAK, FD, TLV, SDV. Pasitarimo dalyviai.
6. Pasitarimai:			
6.1. Vadovų ir specialistų.	D	-	Pasitarimo dalyviai.
6.2. Vykdomų projektų.	DS	D	Pasitarimo dalyviai.
6.3. Darbo vietose.	DS	D	D, DS, VAK, FD, TLV, SDV.
6.4. Vadovybinės analizės.	VAK	D	D, DS, VAK, FD, TLV, SDV, DR.
7. Personalas, mokymai.	VAK	D	D, DS, VAK, TLV, SDV, DR.
8. Neatitiktys ir jų priežastys.	DS	D	D, DS, VAK, FD, TLV, SDV, DR.
9. Vidaus ir išorės auditai.	VAK	D	D, DS, VAK, FD, TLV, SDV.
10. Įsakymai kokybės, aplinkos apsaugos, darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais.	VAK	D	D, DS, SDV.
11. Darbų technologijos kortelių parengimas ir jų pakeitimai.	DS	D	D, DS, VAK, TLV, SDV.
12. Su darbuotojų sauga ir sveikata susiję incidentų tyrimų rezultatai.	VAK	D	D, DS, VAK, FD, TLV, SDV, DR.
13. Teisinių ir kitų reikalavimų laikymasis ir vykdymas.	VAK	D	D, DS, VAK, TLV, SDV.
14. Su poveikiu aplinkai susijusių pažeidimų tyrimų rezultatai.	VAK	D	D, DS, VAK, FD, TLV, SDV, DR.
15. Pasirengimas avarijoms ir reagavimas, susijęs su darbuotojų sauga ir sveikata, aplinkos apsauga.	VAK	D	D, DS, VAK, TLV, SDV.
16. Tiekėjų ir subrangovų parinkimas.	TLV	D	

Informacijos šaltiniai	Atsakingo už informacijos pateikimą, pareigos	Informaciją tvirtinančio ar leidžiančio ją teikti, pareigos	Informacijos gavėjai
II. IŠORĖS ŠALIŲ INFORMACIJOS ŠALTINIAI 1. Įstatymai, įsakymai, nutarimai aplinkos apsaugos, darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais. 2. Techninė – normatyvinė dokumentacija (standartai, reglamentai, taisyklės skelbiami "Valstybės žiniuose") kokybės, aplinkos apsaugos, darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais. 3. Lietuvos respublikos žinybų įsakymai, nurodymai.	VAK VAK VAK	D D D	D, DS, VAK, FD, TLV, SDV. D, DS, VAK, TLV, SDV. D, DS, VAK, FD, TLV, SDV.
III. INFORMACIJA SUINTERESUOTOMS IŠORĖS ŠALIMS 1. Atsakymai į užklausas. 2. Atsakymai į pretenzijas/reklamacijas. 3. Personalo teikiama informacija: (formas: 1-SD; 2-SD). 4. Buhalterijos teikiama informacija: 4.1. Formos: SAM; 12-SD; 9-SD. 4.2. Metinė atskaitomybė 4.3. Formos: FR0600; FR0572; FR0573; FR0521; FR0671; FR0672; FR0430; FR0471; FR0528; PLN204. 4.4. Formos: EN-01; A-02; F-01; KS-01; DS-01. 5. Įmonės veiklos balansas; pelno	VAK, DS VAK, DS FD FD FD FD FD	D D D D D D D	Užklausos pateikėjams Pretenzijos pateikėjams Sodrai Sodrai Registrų centrui Valstybinei mokesčių inspekcijai Statistikos departamentui Akcininkams, suinteresuotoms šalims.

Informacijos šaltiniai	Atsakingo už informacijos pateikimą, pareigos	Informaciją tvirtinančio ar leidžiančio ją teikti, pareigos	Informacijos gavėjai
nuostolio ataskaita.			

IV. PARENGTIES APLINKAI PAVOJINGOMS SITUACIJOMS/ AVARIJOMS IR ATSAKOMŲJŲ VEIKSMŲ VALDYMAS

1. Paskirtis

Ši procedūros dalis skirta valdyti potencialių aplinkai pavojingų/ avarinių ir kritinių situacijų identifikavimo tvarką, avarijų prevencijos metodus ir veiksmus.

2. Taikymo sritis

Ši procedūros dalis taikoma D, DS, SDV, DV.

3. Sutrumpinimai ir paaiškinimai

D – įmonės direktorius.

VAK – vadovybės atstovas kokybei, aplinkos apsaugai, darbuotojų saugai ir sveikatai.

DS – direktorius statybai.

SDV – statybos darbų vadovas.

DV – darbų vadovas.

4. Atsakomybė

Už šios procedūros dalies vykdymą atsakingas VAK.

5. Nuorodos

5.1. LST EN ISO 9001:2008 Kokybės vadybos sistemos. Reikalavimai

5.2. LST EN ISO 9000:2005 Kokybės vadybos sistemos. Pagrindai ir aiškinamasis žodynas.

5.3. LST EN ISO 14001:2015 Aplinkos vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės.

5.4. LST 1977:2008, BS OHSAS 18001:2007 Darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistemos. Reikalavimai.

6. Aprašymas

6.1. Galimas avarines situacijas prieš kiekvieną naujai pradedamą statyti statinį ar vykdyti elektros montavimo ar santechnikos darbus bei statinyje vykdyti darbus, nustato DS, o administracinėse patalpose VAK vadovaudamiesi įstatymais, susietais su reikalavimais avarijoms ir priede Nr. IV.7.1. Jei priede Nr. IV.7.1. neįrašytos avarinės situacijos, jas DS, o administracinėse patalpose VAK, įrašo į priedą Nr. IV.7.1., pasirašo ir teikia tvirtinti D.

D patvirtinus priedą Nr. IV.7.1., kopijas SDV, DV iškabina statybiniuose vagonėliuose ar kitoje matomoje vietoje nurodytų veiksmų vykdymui, o administracinių patalpų matomose vietose iškabina VAK. Originalai saugomi DS ir VAK kontrolės vykdymui, kaip nurodyta p.6.6.

VAK paruoštą priedą Nr. IV.7.2. išduoda DS (DS pasirašant originale, kad gavo). DS yra atsakingas, kad priedo Nr. IV.7.2. kopijos būtų iškabintos visiems matomoje vietoje – įvykus avarijai informacija turi būti teikiama kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2.

6.2. Su veiksmiais, galimų avarijų atveju, nurodytais priede Nr. IV.7.1., VAK supažindina administracinėse patalpose dirbančius darbuotojus jiems pasirašant priedą Nr. IV.7.3., o statomame statinyje ar vykdant elektros montavimo ar santechnikos darbus, visus darbuotojus ir darbininkus SDV, DV.

6.3. Pasiruošiama galimoms avarijoms ir jų pasekmių likvidavimui vadovaujantis įstatymais ir priedu Nr. IV.7.1.: apsirūpinama avarijų ir jų pasekmių likvidavimui reikalingomis priemonėmis - administracinėse patalpose, atsakingas VAK, o statomuose statiniuose, ar vykdant elektros montavimo ar santechnikos darbus DS, kaip elgtis avarijų ar jų pasekmių likvidavimo atveju

apmokomi pavaldūs darbuotojai, paruošiami evakuacijos planai nurodant juose rinkimosi vietas, atsakingi – VAK administracinėse patalpose, o statomam statinyje ar vykdant elektros montavimo, ar santechnikos darbus SDV, DV.

6.4. Vieną kartą statomam statinyje ar vykdant elektros montavimo, ar santechnikos darbus (jei statinio statyba ar vykdomi elektros montavimo, ar santechnikos darbai, trunka metus, tai du kartus metuose) ir du kartus metuose administracinėse patalpose imituojama avarinė situacija vadovaujantis priedu Nr. IV.7.1. nurodytais veiksmais, už jos imitavimą atsakingi, administracinėse patalpose VAK, o statomam statinyje ar vykdant elektros montavimo, ar santechnikos darbus SDV, DV ir apie tai padaro įrašus priede Nr. IV.7.4.

6.5. Vykdamas darbus įvykus avarijai elgiamasi kaip nurodyta priede Nr. IV.7.1.

6.6. Ne rečiau kaip 2 kartus per metus administracinėse patalpose ir du kartus statomam statinyje ar vykdant elektros montavimo ar santechnikos darbus arba per 2 darbo dienas po įvykusios avarijos, patikrinama, kaip:

- padalinių darbuotojai apmokyti elgtis galimų avarinių situacijų atveju (ar supažindinti su avarinių situacijų planais),
- padaliniuose atliekami avarinių situacijų imitavimai.

Už patikrinimo pravedimą atsakingi DS, ir patikrinimo rezultatus surašo į priedą Nr. IV.7.5.

6.7. Vadovybinės analizės metu per 2 darbo dienas po įvykusios su poveikiu aplinkai ar darbuotojų sauga ir sveikata, susijusios avarijos, vadovybei pateikiama informacija apie:

- su įmonės veikla susijusias galimas avarines situacijas ir jų valdymui reikalingus išteklius,
- neatitiktis, koregavimo ir prevencinius veiksmus
- darbuotojų mokymą ir paruošimą avarinėms situacijoms
- įvykusias avarines situacijas panašia veikla užsiimančiose įmonėse ir veiksmus, kad panašių situacijų būtų išvengta įmonėje.

Apibendrintą informaciją aukščiau išvardintais klausimais pateikia VAK, o detalesnę, atsakingas už konkretų procesą vadovas. Pagal pateiktą informaciją priimami sprendimai.

7. Priedai

IV.7.1. Aplinkosauginės/ avarinės situacijos ir veiksmai.

IV.7.2. Informacijos apie aplinkai pavojingą situaciją/ avariją (avarinę situaciją) pateikimo tvarka ir atsakomybė.

IV.7.3. Darbuotojų supažindinimo su aplinkai pavojingomis/ avarinėmis situacijomis žurnalas.

IV.7.4. Aplinkai pavojingos/ avarinės situacijos imitavimo žurnalas.

IV.7.5. Patikrinimo žurnalas.

APLINKOSAUGINĖS IR AVARINĖS SITUACIJOS IR VEIKSMAI

Statinio, darbų vietos pavadinimas.....

Galimos avarinės situacijos	Veiksmai aplinkai pavojingų/ avarinių situacijų atveju	Atsakingi darbuotojai ir jų atsakomybės ribos	Galimas poveikis aplinkai ir žmonių sveikatai	Veiksmai esant skirtingiems avarinės situacijos atvejams
Gaisras- statybvietėje, administracinėse patalpose	Pirmasis pastebėjęs visais įmanomais būdais ir kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2. praneša aplinkiniams, SDV, VAK. SDV, VAK – skambina kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2., priešgaisrinei tarnybai, jei yra nukentėjusių – greitajai medicininei pagalbai, D, SD. SDV, VAK vykdo žmonių evakuaciją į saugią vietą kaip nurodyta „Evakuacijos plane“.	SDV – tiesiogiai statomam statinyje. VAK – administracinėse patalpose, kontaktai su valstybinėmis institucijomis kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2.	Žmonėms darbo vietoje – nudegimai, apsinuodijimas dūmais, sąmonės praradimas, mirtis. Aplinkai-oro užteršimas nuodingais dūmais, pavojus užsidegti šalia esantiems pastatams, floros sunaikinimas.	Esant nedideliame gaisro židiniui imtis gesinimo veiksmų esančiomis darbo vietoje priemonėmis. Esant lokaliniam gaisrui – bėgti į saugią nuo avarijos vietą evakuaciniais išėjimais kaip nurodyta „Evakuacijos plane“.
Dujų, ar cheminių medžiagų sprogimas- statybvietėje	Pirmasis pastebėjęs visais įmanomais būdais ir kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2. praneša aplinkiniams, SDV. SDV skambina kaip nurodyta	SDV – tiesiogiai statomam statinyje. DS – reikiamų valstybinių institucijų informavimas kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2.	Žmonėms darbo vietoje – nudegimai, apsinuodijimas dūmais, sąmonės praradimas, kontūzija, mirtis. Aplinkai – nuodingų medžiagų patekimas į orą,	Esant bet kokiam sprogimui, po avarijos informuojami artimiausi kaimynai už darbo vietos ribų ir kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2.

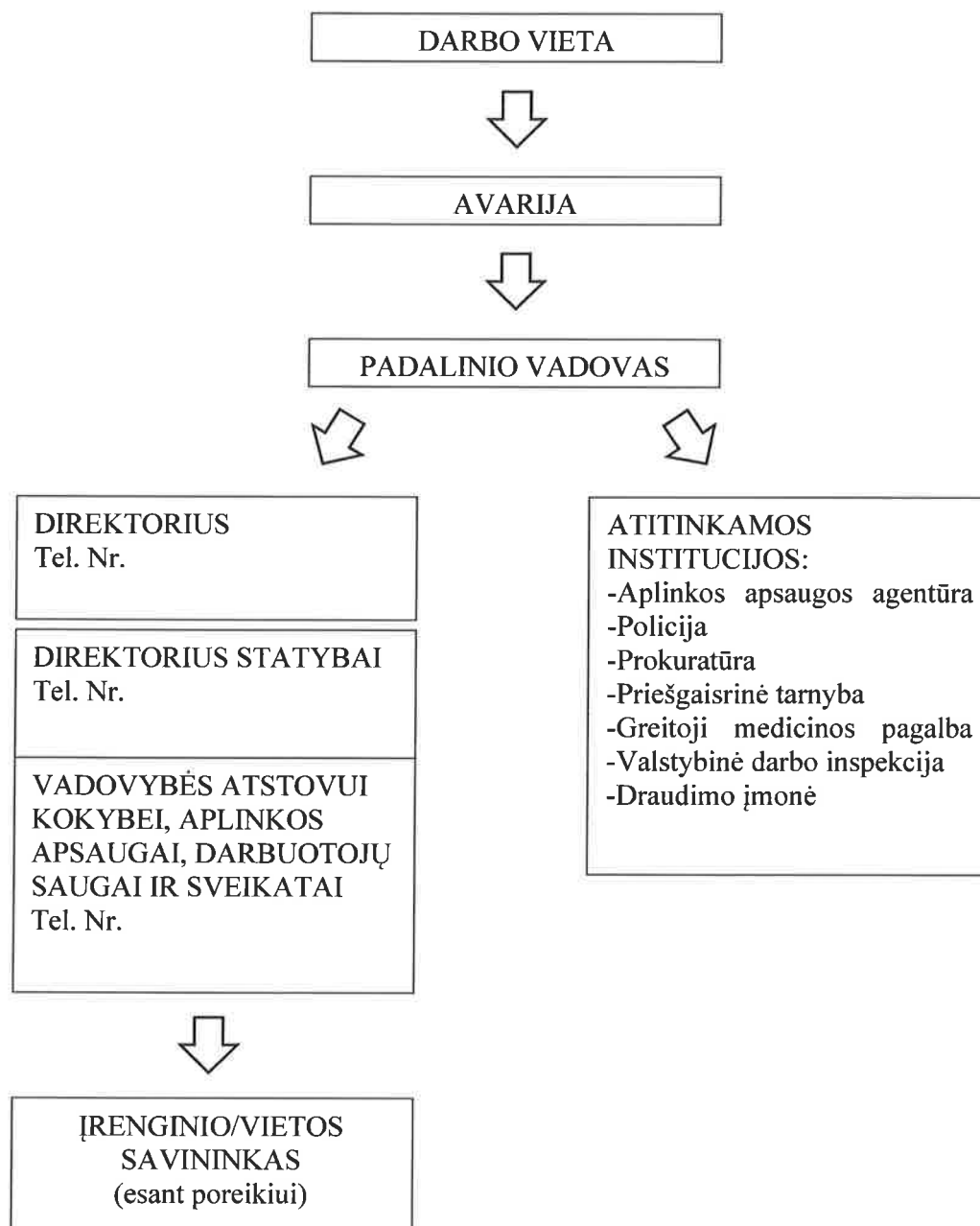
	priede Nr. IV.7.2., priešgaisrinei tarnybai, jei yra nukentėjusių – greitajai medicininei pagalbai, DS, D. SDV vykdo žmonių evakuaciją į saugią vietą kaip nurodyta „Evakuacijos plane“.		pašalinių žmonių apnuodijimas, aplinkinių pastatų pažeidimas.	
Pagrindinių veikiančių inžinerinių tinklų pažeidimas- statybvietėje ar administracinėse patalpose	Pirmasis pastebėjęs praneša kaip nurodyta priede Nr.7.2. aplinkiniams, SDV, VAK. SDV ar VAK – skambina kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2. DS, D, jei yra nukentėjusių – greitajai medicininei pagalbai. SDV ar VAK stabdo darbus ir vykdo žmonių evakuaciją į saugią vietą kaip nurodyta „Evakuacijos plane“.	SDV – tiesiogiai statomam statinyje. VAK – reikiamų valstybinių institucijų informavimas kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2.	Pavojus šalia avarijos vietos dirbusiems žmonėms būti sužeistiems. Aplinkai - nutrūksta pažeistų sistemų funkcionavimas statinių, esančių už darbo vietos ribų.	Pažeidus nepavojingus tinklus (ryšių, nuotekų, vandentiekio) pranešti atitinkamoms institucijoms, kaimynams kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2. Pažeidus pavojingus sveikatai tinklus (elektros, šiluminius, karšto vandens tiekimo, dujų) – stabdyti visus darbus, evakuoti žmones į saugią susibūrimo vietą kaip nurodyta „Evakuacijos plane“, kviesti atitinkamas avarines tarnybas pagal priedą Nr. IV.7.2.
Statomo statinio griūtis	Pirmasis pastebėjęs praneša kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2.	SDV – tiesiogiai statomam statinyje. DS – reikiamų valstybinių	Pavojus avarijos vietos dirbusiems žmonėms būti sužeistiems, prispaustiems,	Esant nedidelės dalies griūčiai ir nesant sužeistų žmonių, SDV informuoja kaip

	aplinkiniams, SDV. SDV – skambina kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2. DS, D, jei yra nukentėjusių – greitajai medicininei pagalbai, priešgaisrinei tarnybai. SDV vykdo žmonių evakuaciją į saugią vietą kaip nurodyta „Evakuacijos plane“.	institucijų informavimas kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2.	užmušties. Pavojus aplink esantiems pastatams, žmonėms. Sprogimo, gaisro pavojus, atviros elektros įtampos nutekėjimas konstrukcijomis.	nurodyta priede Nr. IV.7.2. DS ir D. Esant didelio masto griūčiai – visuotinė evakuacija kaip nurodyta „Evakuacijos plane“, gelbėjimo tarnybų iškvietimas pagal priedą Nr. IV.7.2., kaimynų informavimas, visų reikiamų žinybų ir institucijų informavimas.
Potvynisstatybvietyje	Pirmasis pastebėjęs praneša kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2. aplinkiniams, SDV. SDV – atjungia viso pastato elektros maitinimą. SDV– skambina kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2. DS, D, jei yra nukentėjusių – greitajai medicininei pagalbai. SDV vykdo žmonių evakuaciją į saugią vietą kaip nurodyta „Evakuacijos plane“.	SDV – tiesiogiai statomam statinyje. DS – reikiamų valstybinių institucijų informavimas kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2.	Pavojus dirbusiems potvynio užlietose patalpose nuskęsti. Aplinkai – esant dideliame potvyniui gali būti išplautos kenksmingos, ar nuodingos medžiagos už darbo vietos ribų. Sukelti apnuodijimo pavojų toli už darbo vietos ribų.	Esant nedideliame potvyniui – skubiai atjungti elektros įtampą, išvesti žmones iš užtvindytų patalpų, informuoti kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2. DS ir D.
Sprogmuo statybvietyje	Pirmasis pastebėjęs praneša kaip	SDV – tiesiogiai statomam statinyje.	Pavojus sprogmens sprogmio atveju	Tik aptikus, ar pastebėjus sprogmę, SDV

	nurodyta priede Nr. IV.7.2. aplinkiniams, SDV. SDV – skambina kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2. DS, D. SDV nutraukia visus darbus statinyje ir vykdo žmonių evakuaciją į saugią vietą kaip nurodyta „Evakuacijos plane“.	DS – reikiamų valstybinių institucijų informavimas kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2.	žmonėms būti sužeistiems, prispaustiems, užmuštiems. Pavojus aplink darbo vietą esantiems pastatams, žmonėms. Pastato griūties, gaisro pavojus.	evakuoja žmones kaip nurodyta „Evakuacijos plane“, skambina policijai ir prokuratūrai, informuoja DS ir D kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2. Sprogmeniui sprogtus – SDV evakuoja žmones į saugią vietą kaip nurodyta „Evakuacijos plane“, skambina visoms gelbėjimo tarnyboms, skambina DS, D kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2.
Staigus viesulas, audra-statybvietėje	SDV nutraukia visus darbus, atjungia elektros tiekimą, pagal galimybes vandens, dujų tiekimą ir praneša kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2.	SDV – vadovauja atjungimo, sandarinimo, pasitraukimo iš darbo veiksmams.	Pavojus dirbantiems žmonėms būti prispaustiems įvairių daiktų, nukristi iš aukščio. Aplinkai – aukšti statiniai gali užgriūti ant pašalinių žmonių, pastatų.	Numačius gamtos stichiją iš anksto – kiek galima greičiau evakuoti žmones kaip nurodyta „Evakuacijos plane“, dirbančius aukštyje, užsandarinti angas, patraukti, ar pririšti pavojingai galinčius nukristi daiktus, medžiagas. Stichijai užėjus staiga – kuo skubiau evakuoti žmones į saugią vietą kaip nurodyta „Evakuacijos plane“.

Naftos produktų, chemikalų išsiliejimas-statybvietėje	Pirmasis pastebėjęs praneša kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2. aplinkiniams, SDV. SDV – skambina kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2. DS, D, jei yra nukentėjusių – greitajai medicininei pagalbai. DP vykdo žmonių evakuaciją į saugią vietą kaip nurodyta „Evakuacijos plane“.	SDV – tiesiogiai statomam statinyje. DS – reikiamų valstybinių institucijų informavimas kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2.	Pavojus šalia avarijos vietos dirbusiems žmonėms būti sužeistiems, apsinuodijusiems, apdegusiems cheminėmis medžiagomis. Aplinkinės teritorijos, dirvožemio, vandens, oro užteršimas.	Esant nedidelio kiekio išsiliejimui nesant sužeistų žmonių, SDV informuoja DS ir D kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2. Vykdo išsiliejusių medžiagų surinkimą. Esant didelio kiekio išsiliejimui – visuotinė evakuacija kaip nurodyta „Evakuacijos plane“, gelbėjimo tarnybų iškvietimas, kaimynų informavimas, visų reikiamų žinybų ir institucijų informavimas kaip nurodyta priede Nr. IV.7.2.
---	---	--	---	---

**INFORMACIJOS APIE APLINKAI PAVOJINGĄ SITUACIJĄ / AVARIJĄ (AVARINĘ
SITUACIJĄ) PATEIKIMO
TVARKA IR ATSAKOMYBĖ**

DARBUOTOJŲ SUPAŽINDINIMO SU APLINKAI PAVOJINGOM/ AVARINĖM SITUACIJOM ŽURNALAS

[illegible]

[illegible]

Priedas IV.7.5.

PATIKRINIMO ŽURNALAS

[illegible]

[illegible]